

REFERAT 2022-25: Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter d. 06-03-2025

Mødedato Torsdag d. 06. marts 2025 kl. 19:00

Mødested Nordals Naturskole, Holmvej 33, 6430 Nordborg

Mødedeltagere Tom Hartvig Nielsen, Charlotte Riis Engelbrecht, Helle Johannsen (Fravær), Asmus Madsen, Henning Wendelboe, Erling Junker (Fravær), Kristian Beuschau, Erik Krogh, Poul Madsen, Agnes Nielsen, Erik Møller Jørgensen, Daniel Staugaard, Ingebeth Clausen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Drøftelse af hovedlinjer i Masterplan for Center for Verdensmål 2025-2030.....	4
Orientering om Naturvejledning i Sønderborg Kommune.....	6
Orientering fra Landsbyforum.....	8
Godkendelse af ansøgning til Puljen til Mellefinansiering.....	9
Godkendelse af ansøgninger til Puljen til Borgerinitiativer.....	11
Drøftelse af kriterier for støtte til pyloner.....	14
Godkendelse af liste over 'Prioriterede opgaver i Teknik, Miljø & Bæredygtighed i 2025'.....	16
Godkendelse af anlægsoverførsler fra regnskabsåret 2024 til 2025.....	19
Godkendelse af driftsoverførsler fra regnskab 2024 til 2025.....	21
Orientering om status på udmøntningsplan 2025-2028.....	24
Generel orientering.....	25
Lukket: Underskriftsark.....	26

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

25/1066

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- dagsordenen.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 06-03-2025

Godkendt.

Fraværende:

Helle Johannsen

Erling Junker

Fraværende Helle Johannsen, Erling Junker

Punkt 2: Drøftelse af hovedlinjer i Masterplan for Center for Verdensmål 2025-2030

24/16772

Sagsresumé

Økonomiudvalget har i august 2024 besluttet, at der skal udarbejdes en Masterplan for Center for Verdensmål til godkendelse i Byrådet. Masterplanen skal formulere en fælles vision og sætte en samlet strategisk retning for den fortsatte udvikling af Center for Verdensmål.

Rammesætningen for masterplanen foregår i samarbejde med relevante interne og eksterne parter. Forvaltningen har afholdt dialogmøder i efteråret 2024 med potentielle samarbejdspartnere om Center for Verdensmål for at drøfte hovedlinjer i masterplanen.

I udviklingen af masterplanen skal Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter involveres i en drøftelse af hovedlinjerne til den. Herefter vil de politiske formandskaber drøfte hovedlinjerne med henblik på at sikre bred politisk opbakning til masterplanen.

Masterplan for Center for Verdensmål 2025-2030 udspringer af Byrådets Vision 2022-2025 omkring prioritering af den grønne omstilling, bæredygtighed og FN's Verdensmål – gennem inddragelse af borgere og partnere og understøttelse af det gode liv gennem fællesskaber.

Udviklingen af Masterplan for Center for Verdensmål 2025-2030 er forankret i Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter. Masterplanen godkendes i Byrådet, jf. Delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at drøfte

- hovedlinjerne i Masterplan for Center for Verdensmål 2025-2030.

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget har i august 2024 besluttet, at der skal udarbejdes en Masterplan for Center for Verdensmål til godkendelse i Byrådet. Masterplanen skal formulere en fælles vision og sætte en samlet strategisk retning for den fortsatte udvikling af et Center for Verdensmål.

Forvaltningen godkendte i november 2024 Kommissorium for udarbejdelse af Masterplan for Center for Verdensmål 2025-2030. Her fremgår det, at rammesætningen for masterplanen skal foregå i samarbejde med relevante interne og eksterne parter. Forvaltningen har derfor afholdt dialogmøder i november og december 2024 med potentielle samarbejdspartnere om Center for Verdensmål for at indhente input til hovedlinjerne i masterplanen. Forvaltningen har talt med Vidensby Sønderborg, House of Science, Naturvejlederne Sønderborg, SAABU, ProjectZero, SONFOR og Destination Sønderjylland.

I processen med udviklingen af masterplanen ønsker forvaltningen at involvere Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter i forhold til at drøfte hovedlinjerne i masterplanen vedrørende

- Prioritering af målgrupper

- Hovedindholdet i Center for Verdensmål
- Scenarier for Løkkegaard som formidlingscenter
- Organisering
- Økonomi – prioritering af restmidler og funding

Masterplan for Center for Verdensmål 2025-2030 forventes godkendt i Økonomiudvalget og Byrådet i april 2025.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 06-03-2025

Drøftet, idet Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter anerkender arbejdet med hovedlinjer i Masterplanen og anbefaler, at der tilføjes et særskilt projekt med etablering af en naturlegeplads på Kær Vestermark.

Fraværende:

Helle Johannsen

Erling Junker

Fraværende Helle Johannsen, Erling Junker

Punkt 3: Orientering om Naturvejledning i Sønderborg Kommune

22/42099

Sagsresumé

Naturvejlederne i Sønderborg udfører naturvejledning og naturoplevelser til Sønderborg Kommunes borgere, herunder alle folkeskoler, kommunale børnehaver og til dem, som ønsker at komme ud i naturen. Det er Bæredygtigheds- og Landdistriktsudvalgets opgave at varetage drift og udvikling af Naturskolerne og Naturvejledningen, jf. delegationsplanen.

Naturcenterlederen deltager på mødet for at orientere om status på Naturvejledernes aktiviteter.

Naturvejledning og naturformidling understøtter Byrådets Vision om at forme børn og unge til en grøn fremtid og skabe gode vilkår for virksomhedernes fortsatte udvikling.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Naturvejlederne Sønderborg giver naturvejledning og naturoplevelser til Sønderborg Kommunes borgere, herunder alle folkeskoler, kommunale børnehaver og til dem, der ønsker at komme ud i naturen. Der er tre baser fordelt rundt i kommunen: Nordals Naturskole, Fiskbæk Naturskole og Sønderborg Naturcenter, som har til huse på Kær Vestermark, Center for Verdensmål.

Følgende emner gennemgås på mødet vedrørende naturvejledning:

- Status på aktiviteter i 2024
- Status på aktiviteter i 2025
  - Naturkalender
  - Blå Flag
  - Vinterbadepunkt
  - Tilbud til kommunale skoler og dagtilbud
    - Naturtilbuddet
  - Andre
- Naturlandet Sønderborg

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 06-03-2025

Taget til efterretning.

Fraværende:

Helle Johannsen

Erling Junker

Fraværende Helle Johannsen, Erling Junker

Punkt 4: Orientering fra Landsbyforum

21/35462

Sagsresumé

Landsbyforum orienterer om aktuelle indsatser og sager.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at

- tage orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Orientering ved Landsbyforum.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 06-03-2025

Taget til efterretning.

Fraværende:

Helle Johannsen

Erling Junker

Fraværende Helle Johannsen, Erling Junker

Punkt 5: Godkendelse af ansøgning til Puljen til Mellefinansiering

18/7038

Sagsresumé

Puljen til Mellefinansiering giver mulighed for, at foreninger i landdistrikter kan bevilges et midlertidigt kommunalt lån. Lånet kan bevilges, når foreningerne mangler likviditet til konkrete almennyttige projekter, fx som følge af forskydninger i udbetalingen af projektmidler fra Lokale AktionsGrupper (LAG) eller lignende projekter.

Byrådet afsatte den 26. januar 2022 en mellefinansieringspulje på 1 mio. kr. i årene 2022 – 2026. Byrådet godkendte den 27. november 2024, at Puljen til Mellefinansiering (LAND) fremadrettet har et årligt råderum på 0,6 mio. kr. til mellefinansiering af almennyttige projekter i landdistrikterne.

Der er indkommet en ansøgning om mellefinansiering fra Vibæk Møllernes Støtteforening. Foreningen modtog tilsagn fra LAG Sønderborg-Aabenraa i 2024.

Sagen understøtter Byrådets Vision om landdistrikter og landsbyer som levende og eftertragtede bomiljøer, der har en lokal forankring og identitet.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter har beslutningskompetencen, jf. vedtægterne.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- ansøgningen om mellefinansiering af 149.687,50 kr. fra Vibæk Møllernes Støtteforening.

Sagsfremstilling

Byrådet har etableret Puljen til Mellefinansiering (LAND) for at imødekomme en særlig udfordring i landdistrikterne. Når landdistrikterne får tildelt projektmidler, fx LAG midler fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen, udbetales midlerne ofte i slutningen af projektførelsen, hvilket udfordrer projektholders likviditet. Denne udfordring imødekommes ved at give projektholderen en midlertidig mellefinansiering i form af et lån, der senere tilbagebetales til kommunen, når de bevilgede puljemidler bliver udbetalt til projektholderen. Mellefinansieringen kan gives til almennyttige projekter i kommunens landdistrikter.

Mellefinansiering forudsætter i de enkelte tilfælde, at der blandt andet er dokumenteret fuld finansiering af projektet, ligesom udbetalingen sker i rater. Øvrige foranstaltninger med henblik på at minimere risikoen fremgår af regelsættet for opnåelse af mellefinansiering. Det kan ses i bilaget.

Der er modtaget en ansøgning til Puljen til Mellefinansiering (LAND) i denne runde.

Vibæk Møllernes Støtteforening søger om mellefinansiering af 149.687,50 kr. ud af en tildeling af LAG-midler til projektet: Vi styrker og plejer omgangen på Vibæk mølle, Sydals. Projektet er godkendt til tilsagn af Plan- og Landdistriktsstyrelsen den 9. oktober 2024.

Mellemfinansiering er betinget af, at det endelige tilsagn om LAG-tilskud fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen indsendes til Sekretariat for Landdistrikter. Dertil er mellemfinansieringen betinget af, at projektholder og Sønderborg Kommune underskriver en aftale om tilbagebetaling, hvis det udbetalte beløb fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen er mindre end det beløb, der oprindeligt er bevilliget i Puljen til Mellemfinansiering (LAND).

Hvis ansøgningen imødekommes, er der 450.312,50 kr. tilbage i puljen til resten af året.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet finansiering sker indenfor den afsatte pulje.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 06-03-2025

Godkendt.

Fraværende:

Helle Johannsen

Erling Junker

Bilag

Kriterier for pulje til mellemfinansiering LAND.pdf

Fraværende Helle Johannsen, Erling Junker

Punkt 6: Godkendelse af ansøgninger til Puljen til Borgerinitiativer

19/48921

Sagsresumé

Puljen til Borgerinitiativer støtter op om udviklingsinitiativer i landdistrikterne, der rummer projektforslag og løser konkrete problemstillinger i landdistrikterne i Sønderborg Kommune. Byrådet har bevilget Puljen til Borgerinitiativer knap 1 mio. kr. årligt. Af dette beløb har udvalget afsat 35.000 kr. af puljen til markedsføring af landsbylaugenes arrangementer.

I første runde af 2025 er søgt om 355.390 kr. fordelt på projekter fra Tandslet Gruppen, Adsbøl Borgerforening, Kværstørsbøl-Snurom Landsbyråd og Landsbyforum.

Der er 1.057.010 kr. i puljen inden udlodningen af midler i 1. ansøgningsrunde af 2025.

Sagen understøtter Byrådets Vision om landdistrikter og landsbyer som levende og eftertragtede bomiljøer med en lokal forankring og identitet.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter har beslutningskompetencen, jf. vedtægterne.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- tildeling af midler fra Puljen til Borgerinitiativer til indkomne ansøgninger i 1. ansøgningsrunde 2025.

Sagsfremstilling

Byrådet har afsat 1.000.000 kr. i Puljen til Borgerinitiativer. Beløbet er reduceret til 950.000 kr. i 2024, 2025 og 2026 i henhold til beslutningen den 7. marts 2024. Formålet med puljen er, at Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter kan støtte op om en tidlig indsats overfor konkrete problemstillinger og projektforslag, der fremmer udviklingsinitiativer i landdistrikterne i Sønderborg Kommune. Indsatsen bidrager til, at landdistrikterne og landsbyerne er levende og eftertragtede bomiljøer med en lokal forankring og identitet.

Udvalget har afsat 35.000 kr. af puljen til markedsføring af landsbylaugenes arrangementer på pylonerne i Gråsten, Sønderborg, Nordborg og Guderup.

Puljen kan søges seks uger før møder i Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter i henhold til puljens kriterier, som fremgår af bilag 1. Puljens kriterier indebærer blandt andet et krav om 40% egenfinansiering, og at ansøger tager ansvar for at sikre, at projektet opnår de nødvendige myndighedstilladelser og eventuelle lodsejeres accept, samt at tilladelser og finansiering er på plads, før midlerne kan udbetales.

Forvaltningen har i 1. ansøgningsrunde modtaget seks projektansøgninger, der opfylder ansøgningskriterierne. Forvaltningen anbefaler, at projekterne tildeles midler fra Puljen til Borgerinitiativer. Ansøgningerne er sendt til udvalgsmedlemmerne inden mødet og fremgår af bilag 2. Der er tale om følgende ansøgninger:

1. Forprojekt for udnyttelse af det fælles område ved Adsbøl klubhus. Ansøger om 30.600 kr.
Borgerforeningen i Adsbøl ønsker at etablere et aktivitetsområde udenfor klubhuset. For at dette kan realiseres søger de om støtte til et forprojekt, der indeholder ekstern bistand til sparring, projektering og fundraising.

Ansøgningen vedrører temaerne i kriterierne for puljen: Øget social sammenhængskraft og øget bosætning.

2. Forbedring af klubhuset i Adsbøl. Ansøger om 12.990 kr.
Borgerforeningen i Adsbøl søger om støtte til indkøb af en ny projekter og lærred samt materialer til maling af væggene på toiletterne og omklædningsrum.

Ansøgningen vedrører temaerne i kriterierne for puljen: Øget social sammenhængskraft og natur.

3. FremmedArt der Rykker 2.0. Ansøger om 60.000 kr.
Landsbyforum er blevet opfordret af landsbylaugene til at søge om støtte til udvikling af FremmedArt der Rykker – et projekt fra 2010, hvor skulpturer flytter plads hver tredje år fra landsby til landsby. Ansøgningen består af tre dele: Etablering af et præsentationssted, midler til nye skulpturer og næste flytning i september 2025.

Ansøgningen vedrører temaerne i kriterierne for puljen: Turisme og øget social sammenhængskraft.

4. Fornyede Fællesskaber i Kværs-Tørsbøl-Snurom. Ansøger om 150.000 kr.
Landsbyrådet søger om medfinansiering til etablering af nye fællesskaber. Projektet er opdelt i forskellige indsatser og initiativer: Etablering af Ungdomsoase, film, sammenkomster for kulturfællesskaber, arrangementer i Naturen Tæt På, kommunikation og en intern minipulje til initiativer.

Ansøgningen vedrører temaerne i kriterierne for puljen: Øget social sammenhængskraft og bæredygtighed med afsæt i de 17 verdensmål (social bæredygtighed).

5. Mødeaktiviteter til fremme af dialog og samarbejde mellem landsbylaugene. Ansøger om 25.000 kr.
Landsbyforum søger om støtte til mødeaktiviteter for hele året i henhold til foreningens vedtægter. Her er tale om blandt andet Landsbytopmødet, fire årlige møder for alle landsbylaug, samtale-caféer omkring udvalgte temaer, jule- eller nytårs arrangement samt kompetenceforløb.

Ansøgningen vedrører temaerne i kriterierne for puljen: Øget social sammenhængskraft og bosætning.

6. Renovering af P-pladsen foran Fælleshuset Bittens Bank i Tandslet. Ansøger om 76.800 kr.
Foran Bittens Bank i Tandslet er asfalten nedslidt, hvilket udgør en fare for faldskader for de mange besøgende til fællesaktiviteter i det lokale mødested. Bedre tilgængelighed kan øge aktivitetsniveauet i mødestedet.

Ansøgningen vedrører temaerne i kriterierne for puljen: Øget social sammenhængskraft og bosætning.

Der er modtaget seks ansøgninger til en samlet værdi af 355.390 kr. Hvis alle projekterne støttes med det fulde beløb, er der 701.620 kr. tilbage i puljen.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet finansiering sker indenfor den afsatte pulje.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 06-03-2025

Erik Møller Jørgensen var inhabil under behandling af ansøgning nr. 1 og 2, jf. Forvaltningslovens § 3, stk. 1.

Ansøgning 1: Godkendt.

Ansøgning 2: Godkendt.

Ansøgning 3: Godkendt.

Ansøgning 4: Ikke godkendt. Landsbylauget har fremlagt gode projekter, men disse skal fremsendes som ansøgninger i delprojekter.

Ansøgning 5: Godkendt.

Ansøgning 6: Godkendt, under forudsætning af, at der indhentes yderligere et tilbud. Der tildes 60% af det billigste tilbud.

Fraværende:

Helle Johannsen

Erling Junker

Bilag

Kriterier for puljen

Oversigt over indkomne ansøgninger

Fraværende Helle Johannsen, Erling Junker

Punkt 7: Drøftelse af kriterier for støtte til pyloner

19/48921

Sagsresumé

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter har siden 2016 afsat midler til annoncering på pyloner. Det giver landsbylaugene mulighed for at annoncere lokale arrangementer til et bredere publikum. I år er der afsat 35.000 kr. på budgettet.

På grund af en øget efterspørgsel efter at annoncere på pyloner bedes udvalget drøfte kriterier for støtte til annoncering på pylonerne.

Sagen understøtter Byrådets Vision om landdistrikter og landsbyer som levende og eftertragtede bomiljøer med en lokal forankring og identitet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at drøfte

- kriterier for at landsbylaugene kan modtage støtte til annoncering på pylonerne i Nordborg, Guderup, Sønderborg og Gråsten.

Sagsfremstilling

Udvalget blev på sidste udvalgs møde præsenteret for en oversigt over de landsbylaug, der har benyttet muligheden for gratis annoncering af lokale arrangementer til et publikum udenfor eget sogn i perioden 2016-2024.

Formålet med indsatsen har været at øge synligheden til aktiviteterne i landsbyerne og tiltrække publikum fra både nabolandsbyerne og de større byer.

Antallet af opslag på pylonerne har været stigende de seneste år, og udgiften pr. opslag er ligeledes steget. Det afsatte budget dækker ikke længere de konkrete udgifter.

Antallet af landsbylaug, der benytter sig af ordningen, har været konstant. Dog er der en ulige fordeling mellem landsbylaug, der ikke benytter sig af ordningen, og få landsbylaug med et større antal arrangementer, der benytter ordningen.

Udvalget kan vælge at øge det afsatte beløb til pyloner eller udarbejde kriterier for benyttelse af muligheden.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 06-03-2025

Drøftet.

Fraværende:

Helle Johannsen

Erling Junker

Fraværende Helle Johannsen, Erling Junker

Punkt 8: Godkendelse af liste over 'Prioriterede opgaver i Teknik, Miljø & Bæredygtighed i 2025'

25/2335

Sagsresumé

Forvaltningen fik med budgetaftalen for 2025-2028 tilført yderligere ressourcer til dens opgavevaretagelse. En stadigt stigende mængde af henholdsvis drifts- og anlægsopgaver og politisk prioriterede opgaver betyder imidlertid, at der også i 2025 er behov for at prioritere i forvaltningens opgavevaretagelse. Forvaltningen har til formålet udarbejdet vedlagte 'Liste over prioriterede opgaver i 2025 i Teknik, Miljø og Bæredygtighed'.

I relevant omfang er bemærkningerne fra udvalgsformændenes- og næstformændenes drøftelser af listen den 18. februar 2025 indarbejdet. Der redegøres nærmere herfor i Sagsfremstillingen. Forvaltningen vil på udvalgsmøderne i december 2025 give en status på de enkelte opgaver, herunder eventuelle opfølgende handlinger i 2026. Status på de enkelte opgaver kan løbende ses i udmøntningsplanen.

Sagen understøtter forvaltningens samlede arbejde for at indfri Byrådets Vision 2022 – 2025, idet prioriteringen af opgaverne vil bidrage til forventningsafstemningen med borgerne om forvaltningens arbejde og et øget tværgående fokus på de højest prioriterede og finansierede indsatser i forvaltningen.

Sagen forelægges til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters beslutning. Parallelt hermed forelægges listen til beslutning i hhv. Teknik-, By- og Boligudvalget og Natur-, Klima- og Miljøudvalget.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- Liste over prioriterede opgaver i 2025 i Teknik, Miljø og Bæredygtighed.

Sagsfremstilling

Forvaltningen i Teknik-, Miljø- og Bæredygtighed er i 2025 optaget af en række opgaver. Disse opgaver har dels karakter af drifts- og anlægsopgaver, dvs. "skal"-opgaver. Dels af politisk prioriterede opgaver. Opgaverne stammer fortrinsvis fra henholdsvis budgetforlig og politisk prioriterede enkeltssager.

På trods af, at der med budgetaftalen for 2025-2028 er tilført yderligere ressourcer til forvaltningens opgavevaretagelse, er det forvaltningens vurdering, at det ligesom i foregående år er nødvendigt at prioritere i opgavevaretagelsen. Dette skyldes, at forvaltningen ikke har de nødvendige ressourcer til at kunne prioritere gennemførelsen af alle de ønskede opgaver for 2025 lige højt.

Til dette formål har forvaltningen udarbejdet vedlagte 'Liste over prioriterede opgaver i 2025 i Teknik, Miljø og Bæredygtighed'. Listen er et udtryk for, hvilke opgaver forvaltningen mener, at det er realistisk at løfte i 2025. I den forbindelse bemærkes, at opgaverne – hvor muligt –, er nedbrudt i konkrete handlinger for 2025. For så vidt angår større opgaver/projekter der strækker sig over flere år, er disse – om muligt – nedbrudt i konkrete delprojekter for 2025. Et eksempel er Hertugernes Augustenborg. Fra år til år vil forvaltningen identificere de handlinger, der skal til for at sikre fremskridt i disse større og længerevarende projekter under samtidig hensyntagen til ressourcekrævet og den øvrige opgavevaretagelse i forvaltningen. Ligeledes bemærkes, at der kan opstå et behov for at tilpasse listen i løbet af året. Fx hvis forvaltningen skulle blive pålagt større og ressourcekrævende hasteopgaver.

Det er forvaltningens vurdering, at prioriteringen i opgavevaretagelsen vil bidrage til et øget tværgående fokus på de højest prioriterede og finansierede indsatser i forvaltningen. Dette vil komme borgerne til gavn, som forventeligt vil opleve, en bedre og mere sammenhængende opgavevaretagelse. Samtidig understøttes forventningsafstemningen med borgerne og kommunalbestyrelsen om forvaltningens arbejde.

Forudgående drøftelser og tilpasninger

Formænd- og næstformænd for Teknik-, By- og Boligudvalgets, Natur-, Klima- og Miljøudvalget og Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter drøftede den 18. februar 2025 forvaltningens udkast til liste over prioriterede opgaver. På baggrund af drøftelserne er der foretaget følgende tilpasninger af listen:

- Kolonneoverskriften "Forventes afsluttet" er ændret til "Handlinger forventes afsluttet".
- Opgave/projekt vedr. hhv. 'Salg af kommunalt areal mhp. udvikling af Augustenborg Havn', 'Implementering af Handleplan for fødevarer 2022-2025' og 'Etablering af solcelleanlæg ved Vester Sottrup' er tilføjet.

Derudover blev der udtrykt ønske om, at projektet 'Etablering af cykelsti Adsbøl-Avnbøl' fremgår af listen. Forvaltningen bemærker i den forbindelse, at etableringen af cykelstien endnu ikke er finansieret. På den baggrund, og af hensyn til det generelle ressourcetræk i forvaltningen, anbefaler forvaltningen at dette projekt indarbejdes på en kommende liste over prioriterede opgaver i 2026 i Teknik, Miljø og Bæredygtighed. Dette såfremt, at der opnås en politisk afklaring på finansieringsgrundlaget i forbindelse med kommende budgetforhandlinger.

Ligeledes af hensyn til det generelle ressourcetræk i forvaltningen, har forvaltningen besluttet ikke at søge puljemidler til etableringen af cykelstien Lysabild-Asserballekov. Som følge heraf er denne opgave udgået af Listen over prioriterede opgaver for 2025. Som det er tilfældet med cykelstien Adsbøl-Avnbøl, anbefaler forvaltningen at projektet indarbejdes på en kommende liste over prioriterede opgaver i 2026 i Teknik, Miljø og Bæredygtighed. Dette såfremt, at der opnås en politisk afklaring på finansieringsgrundlaget i forbindelse med kommende budgetforhandlinger.

Der blev derudover udtrykt ønske om, at opgaven 'Udarbejdelse af Naturkvalitetsplan' fremgår af listen. Formålet med planen bl.a. er at hjælpe med at registrere beskyttede naturområder, styrke administrationsgrundlaget for sagsbehandlingen og integrere naturpleje med andre kommunale planer. Planen skal sætte mål og retningslinjer for beskyttelse af naturområder, skove, strengt beskyttede arter, bekæmpelse af invasive arter osv. Idet Grøn Trepert indeholder en selvstændig indsats for fremme af biodiversitet, foreslår forvaltningen, at udarbejdelsen af naturkvalitetsplanen samtkænk med udarbejdelsen af omlægningsplaner og projekter i regi af det prioriterede arbejde med lokal udmøntning af Grøn Trepert. Opgaven fremgår på den baggrund ikke som en selvstændig opgave på listen over prioriterede opgaver.

Under drøftelserne blev der slutteligt udtrykt ønske om, at hhv. 'Afledte effekter' og 'Næste skridt' blev afspejlet på listen, fx i særskilte kolonner. Med 'Næste skridt' mentes, en beskrivelse af, hvilke handlinger der påtænkes igangsat, efter handlingerne for 2025 var gennemført. Forvaltningen har overvejet, om og hvordan disse to ønsker bedst kan imødekommes.

Fsva. 'Afledte effekter' medgiver forvaltningen, at alle opgaver/projekter på listen vil have både direkte og afledte effekter, og at det er relevant at være opmærksomme på disse i arbejdet med opgaverne. Forvaltningen vurderer dog ikke, at det er muligt sagligt at beskrive de afledte effekter af de enkelte projekter/opgaver nærmere. Derudover er det forvaltningens vurdering, at en sådan beskrivelse ikke bidrager til prioriteringen af en given opgave. Som eksempel kan nævnes, at den primære effekt ved etableringen af cykelstien Skovby-Trænge, som beskrevet, vil være at øge trafiksikkerheden for borgere og turister, der benytter strækningen. Som afledt effekt vil cykelstien givetvis bidrage til at styrke den grønne mobilitet i kommunen og gøre det mere attraktivt at bosætte sig i områderne langs cykelstien. Yderligere beskrivelse heraf ændrer ikke på, at det er politisk prioriteret, at cykelstien skal etableres.

Fsva. 'Næste skridt' er forvaltningen enig i, at en sådan beskrivelse kan være brugbar – også af hensyn til at sikre den kontinuerlige fremdrift af længerevarende opgaver/projekter. Forvaltningen vil derfor give en status på de enkelte opgaver, herunder eventuelle opfølgende handlinger i 2026 på udvalgsmøderne i december 2025. Til dette formål opdateres Listen over prioriterede opgaver ultimo 2025 med den foreslåede kolonne.

Det bemærkes, at der på marts-møderne i henholdsvis Natur-, Klima- og Miljøudvalget og Teknik-, By- og Boligudvalget forelægges en tilsvarende beslutningssag.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 06-03-2025

Godkendt.

Fraværende:

Helle Johannsen

Erling Junker

Bilag

Liste - februar 2025 - Prioriterede opgaver i 2025 i Teknik, Miljø og Bæredygtighed

Fraværende Helle Johannsen, Erling Junker

Punkt 9: Godkendelse af anlægsoverførsler fra regnskabsåret 2024 til 2025

22/77236

Sagsresumé

Af Sønderborg Kommunes principper og retningslinjer for økonomistyring fremgår, at der i et vist omfang kan søges om overførsel af uforbrugte driftsbevillinger og rådighedsbeløb (anlæg) til næste år. Tilsvarende kan et merforbrug accepteres, hvis efterfølgende bevillinger reduceres tilsvarende.

På udvalgets område er der et samlet mindre forbrug på 0,959 mio. kr.

Forvaltningen foreslår at der overføres 0,959 mio. kr. til 2025 til færdiggørelse af anlægsprojekterne.

Byrådet har beslutningskompetencen jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at Byrådet godkender

- at overførslerne på 0,959 mio. kr. gives som tillægsbevilling i 2025 til de enkelte politikområder under fagudvalget, og finansieres af kassebeholdningen i 2025.

Sagsfremstilling

Af Sønderborg Kommunes principper og retningslinjer for økonomistyring fremgår, at der i et vist omfang kan søges om overførsel af uforbrugte driftsbevillinger og rådighedsbeløb (anlæg) til næste år. Tilsvarende kan et merforbrug accepteres, hvis efterfølgende bevillinger reduceres tilsvarende.

Uforbrugte rådighedsbeløb til meddelte anlægsbevillinger i regnskabsåret 2024 er opgjort.

Forvaltningen har fremsendt deres begrundelser for ansøgning om overførsel af uforbrugte beløb pr. anlægsprojekt og har oplyst

- at projektet fortsætter i 2025, og med hvilket beløb
- angivet en kort status pr. projekt, herunder om det forventes at projektet strækker sig ind i 2025 eller senere

Opgørelsen af anlægsoverførsler viser nedenstående beløb pr. politikområde.

I 1.000 kr.

Politikområde	Restbudget 2024	Overførsel til 2025
Politikområde 04 Turisme og Landdistrikter	903	903
Politikområde 07 Natur, Klima og Forsyning	56	56
I alt	959	959

Se bilag for anlægsoverførsler pr. projekt.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at hvis indstillingen godkendes, skal der meddeles en tillægsbevilling til rådighedsbeløb i 2025 finansieret af kassen.

Bevillingspåtegning (i 1.000 kr.)

	Politik område	Budget år 2025	Overslags år 1	Overslags år 2	Overslags år 3
Drift					
Anlæg/ Rådighedsbeløb	04	903			
	07	56			
Finansiering via:					
Drift andetsteds					
Afsat rådighedsbeløb					
Låneoptagelse					
Afdrag og renter af nye lån					
Kassebeholdning	01	-959			

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 06-03-2025

Godkendt.

Fraværende:

Helle Johannsen

Erling Junker

Bilag

AnlægsLIS UBL ultimo 2024 pr. 4. feb. 2025

Fraværende Helle Johannsen, Erling Junker

Punkt 10: Godkendelse af driftsoverførsler fra regnskab 2024 til 2025

22/77236

Sagsresumé

Af Sønderborg kommunes principper og retningslinjer for økonomistyring fremgår, at der i et vist omfang kan søges om overførsel af uforbrugte driftsbevillinger og rådighedsbeløb (anlæg) til næste år. Tilsvarende kan et merforbrug accepteres, hvis efterfølgende bevillinger reduceres tilsvarende.

Regnskabet på udvalgets område viser, at der samlet er et mindreforbrug på 0,986 mio. kr., hvormed kommunens kassebeholdning ultimo 2024 er blevet reguleret.

Forvaltningen foreslår at overføre 0,812 mio. kr. fra 2024 til 2025, via en tillægsbevilling finansieret af kassebeholdningen i 2025.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at Byrådet godkender,

- at overførslerne på 0,812 mio. kr. gives som tillægsbevilling i 2025, til de enkelte politikområder under fagudvalget, som finansieres af kassebeholdningen i 2025.

Sagsfremstilling

I henhold til principper og retningslinjer for økonomistyring, kan der i et vist omfang søges om overførsel af uforbrugte driftsbevillinger og rådighedsbeløb (anlæg) til næste år. Tilsvarende kan et merforbrug accepteres, hvis efterfølgende bevillinger, via en negativ tillægsbevilling, reduceres tilsvarende.

Regnskabsresultatet 2024 er tilført kassebeholdningen og eventuelle mer-/mindrebevilling søges som tillægsbevillinger i 2025.

I de tilfælde hvor der kan konstateres mer- eller mindreforbrug, gælder som udgangspunkt følgende for adgang til overførsel mellem budgetårene.

- Der kan som udgangspunkt ske overførsel, hvis det manglende forbrug skyldes periodeforskydning af udgiften (bindende aftaler) og decentrale enheder.
- Et merforbrug overføres til afvikling i efterfølgende år, hvis der ikke ligger særlige forhold til grund for ikke at overføre merforbruget.

Direktionen indstiller herudover, efter vanlig praksis, at Byrådet godkender overførsel af op til 50 pct. af ikke forbrugte midler til initiativer/opgaver, der er planlagt i 2025. I 2025 særligt prioritering af midler til implementering af reformer.

Driftsresultatet udviser et samlet mindreforbrug på 119 mio. kr., fordelt med 60,6 mio. kr. på service og 58,4 mio. kr. på overførselsområdet (ikke service).

Med dette udgangspunkt foreslår Direktionen en samlet driftsoverførsel til 2025 på 97,5 mio. kr.

Heraf overføres

- indenfor driftsområderne søges 49,2 mio. kr. overført
  - Bindende aftaler (puljemidler m.v.) og de decentrale enheder på 31 mio. kr.
  - Finansiering af diverse aktiviteter/udfordringer i 2025 på 18,2 mio. kr.
- indenfor ikke serviceområde (Arbejdsmarkedsområdet) overføres 48,3 mio. kr. til kommende midtvejs-/efterregulering i august 2025.

Regnskabsresultatet for 2024 udviser et samlet mindreforbrug på 0,986 mio. kr. indenfor udvalgets politikområder.

Forvaltningen foreslår at overføre 0,812 mio. kr. til 2025. Baggrund og begrundelsen for overførslerne er følgende:

Under Landdistrikter anmodes der om overførsel på i alt 0,357 mio. kr., heraf:04

- 0,191 mio. kr. vedrørende projekter, hvor tilskud først udbetales i 2025
- 0,166 mio. kr. vedrørende Global udsyn, som er et projekt med ekstern finansiering.

Under Natur (Center for Verdensmål) anmodes der om overførsel af 0,265 mio. kr., der vedrører formidlingsmidler (eksterne midler). 07

Under Naturvejlederne anmodes der om overførsel på i alt 0,190 mio. kr. til afregning af fondsmoms i forbindelse med tilskud fra Nordea til "Naturens mødested ved Sønderborg Naturcenter"07.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at hvis indstillingen godkendes, skal der gives en tillægsbevilling i 2025 på samlet 0,986 mio. kr., som finansieres af kassebeholdningen 2025.

Bevillingspåtegning (i 1.000 kr.)

	Politik område	Budget år 2025	Overslags år 1	Overslags år 2	Overslags år 3
Drift	04	357			
	07	455			

Anlæg/
Rådighedsbeløb

Finansiering via:

Drift andetsteds

Afsat rådighedsbeløb

Låneoptagelse

Afdrag og renter af
nye lån

Kassebeholdning   01   -812

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 06-03-2025

Godkendt.

Fraværende:

Helle Johannsen

Erling Junker

Bilag

Driftsoverførsler 2024 til 2025 UBL

Fraværende   Helle Johannsen, Erling Junker

Punkt 11: Orientering om status på udmøntningsplan 2025-2028

24/7454

Sagsresumé

Byrådet godkendte den 9. oktober 2024 budgettet for 2025 og overslagsårene 2026-2028.

Forvaltningen har efterfølgende udarbejdet en udmøntningsplan for budgettet, som dels definerer den udvalgmæssige og administrative forankring og dels danner grundlag for opfølgning i løbet af året.

Vedlagt er forvaltningens status på udmøntningsplanens elementer pr. februar.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 9. oktober 2024 budgettet for 2025 og overslagsårene 2026-2028.

Budgetaftalen indeholder en række politiske prioriteringer understøttet af budgetudvidelser. Herudover er der med budgetaftalen besluttet en række øvrige elementer uden direkte tilknytning til budgettet. Det drejer sig om forskellige områder, der ønskes analyseret og/eller styrket gennem særlig opmærksomhed i budgetperioden.

Med henblik på den fremadrettede udmøntning af budgettets elementer godkendte Økonomiudvalget den 20. november 2024 udmøntningsplanen. Status på udmøntningsplanen vil blive fremlagt for Økonomiudvalget første gang den 19. februar 2025 og herefter i april, august, oktober og december. Fagudvalgene orienteres første gang på marts-møderne i 2025 og herefter i maj, september og november.

Status på udmøntningsplanens enkelte elementer pr. februar 2025 fremgår af bilag.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 06-03-2025

Taget til efterretning.

Fraværende:

Helle Johannsen

Erling Junker

Bilag

Udmøntningsplan B2025-2028 - februar ØU, UBL

Fraværende Helle Johannsen, Erling Junker

Punkt 12: Generel orientering

25/1067

Sagsresumé

Orientering fra formanden

Orientering fra medlemmer

Orientering fra forvaltningen.

1. Årshjul 2025
2. Fejring af den nationale klimahandledag
3. Stigning i indkøb af lokale varer.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 06-03-2025

Taget til efterretning.

Fraværende:

Helle Johannsen

Erling Junker

Bilag

Ad. 1 - Årshjul 2025 - UBL

Ad. 2 og 3 - Orientering til udvalget

Fraværende Helle Johannsen, Erling Junker

Punkt 13: Lukket: Underskriftsark

25/1070

Fraværende Erling Junker, Helle Johannsen